

Pia Kauma kok ym.

Kirjallinen kysymys Itämeren ja Suomenlahden rehevöitymisen ehkäisemisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Leväkasvustot rantautuvat Suomenlahden rannoille joka vuosi yhä aiemmin kesäkauden alkaessa. Vuosikymmenten aikana jatkuneet päästöt, kuten ravinnekuormat, haitalliset aineet ja roskaantuminen, ovat tehneet Itämerestä yhden saastuneimmista merialueista koko maailmassa. Myrkylliset sinilevälautat ovat rehevöitymisestä vain yksi esimerkki.

Ylimääräisiä ravinteita leviää Itämereen muun muassa pelloilta valuvien lannoitteiden, yhdyskuntien jätevesien ja ilmasta tulevan laskeuman mukana. Erityisesti maataloudesta aiheutuva rehevöityminen on Itämeren suurimpia ongelmia. Euroopan komissio on huomauttanut Suomea maatalouden fosforikuormituksista.

Yhtenä vaihtoehtona maatalouden ravinnepäästöjen vähentämiseksi on esitetty peltojen kipsitystä ja kalkitusta. Viime eduskuntakaudella hallitus käynnistikin hankkeen, jossa Saaristomeren valuma-alueelle levitetään kipsiä. Nämä toimet ovat kuitenkin vain hetkellistä laastarointia, sillä käsittely on uusittava aina säännöllisin väliajoin.

Pysyviä tuloksia saavutetaan vain toimimalla laaja-alaisesti ja maiden rajat ylittävällä yhteistyöllä. Itämeren alueen ravinnekuormitusta lisäävät päästömäärät jakautuvat eri tavoin eri maiden välillä. Suuria kuormittajia ovat erityisesti Venäjä ja Puola, jotka likaavat myös Suomen ja Ruotsin vesialueita. Tällä tavoin suuret kuormittajamaat siirtävät osan haitoista toisille ja säästävät itse puhdistuskustannuksissa.

Suomessa maatalouden ravinnekuormituksen hallinta kuuluu osittain ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön toimialaan. Asia liittyy myös nyt valmisteilla olevan tulevan rahoituskauden yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) valmisteluun. Komissio on ehdottanut, että 40 % maatalouspolitiikkaa ohjaavasta CAP-rahoituksen kokonaisuudesta pitäisi suunnata ilmastotavoitteita ja luonnonsuojelua edistäviin toimiin.

Myös hallitusohjelmassa on haluttu "varmistaa riittävät resurssit Itämeri-strategian päivittämiseksi Suomen EU-puheenjohtajakaudella ja Itämeren suojelusuunnitelman päivittämiseksi Suomen HELCOM-puheenjohtajuuden aikana".

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 40/2019 vp

Mihin konkreettisiin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä Itämeren ravinnekuormituksen tilan parantamiseksi ja

aikooko hallitus nostaa Itämeren rehevöitymiseen liittyviä kysymyksiä esille Suomen 1.7.2019 alkavalla EU-puheenjohtajakaudella ja HELCOM-puheenjohtajakaudella myös muiden maiden sitouttamiseksi yhteisiin tavoitteisiin?

Helsingissä 28.6.2019

Pia Kauma kok

Heikki Vestman kok